

Målnummer: M390-09 **Avdelning:** 13

Avgörandedatum: 2009-10-15

Rubrik: Miljösanktionsavgift för avloppsanordningar ----- Hinder mot att ta ut miljösanktionsavgifter för överträdelserna att utan tillstånd respektive anmälan ha inrättat avloppsanordningar, har inte ansetts föreligga trots att vitesföreläggande i fråga om förbuden beslutats. Besluten om viten och miljösanktionsavgifter fattades av den kommunala nämnden samma dag.

Lagrum: • 4 § förordningen (1998:950) om miljösanktionsavgifter
 • 13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Rättsfall: MÖD 2007:41

REFERAT**ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE**

Vänersborgs tingsrätts, miljödomstolen, dom 2008-11-28 i mål nr M 1325-08, se bilaga

KLAGANDE

Miljö- och bygglovsnämnden i Härryda kommun

435 80 Mölnlycke

MOTPARTER

1. B.C.
2. P.W.

SAKEN

Miljösanktionsavgifter för avloppsanordningar på fastigheten X 1:6, Härryda kommun

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med upphävande av miljödomstolens dom fastställer Miljööverdomstolen Miljö- och bygglovsnämndens i Härryda kommun beslut 2007-09-11 MBn § 198 i ärende nr 0459/07.

YRKANDEN M.M. I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljö- och bygglovsnämnden har yrkat att Miljööverdomstolen upphäver miljödomstolens dom och i stället fastställer nämndens beslut att påföra B.C. och P.W. miljösanktionsavgifter.

B.C. och P.W. har bestritt miljö- och bygglovsnämndens yrkande.

Miljö- och bygglovsnämnden har till stöd för sin talan anfört bl.a. följande. Tillsynsmyndigheten har vanligen mycket svårt att visa att det inte har funnits någon form av avlopp sedan tidigare. I det här ärendet visar utredningen dock att WC och slutna tank inte har funnits på fastigheten under 2006/2007. Detta innebär att avloppsanordningen har installerats i samband med nybyggnationen. Därmed finns grund för att påföra miljösanktionsavgift.

B.C. och P.W. har anfört bl.a. följande. Väg till fastigheten har funnits åtminstone sedan 1950-talet. På senare år har tyngre transporter utförts med traktor. Andra transporter har gjorts med lättare motorfordon av typen 4-hjulning. Miljö- och bygglovsnämnden har vid sina inspektioner inte frågat efter avlopp och WC. Kommunens representant hade ett dåligt beteende och en dialog som kunde ha löst denna fråga kom därför aldrig till stånd.

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Miljööverdomstolen har i dom denna dag (mål nr M 389-09) funnit att B.C. och P.W. utan tillstånd har inrättat en avloppsanordning trots att ett sådant tillstånd krävs (den slutna tanken). Vidare har miljödomstolen i dom den 28 november 2008 (mål nr M 2786-08), fastställt nämndens förbud i fråga om BDT-avloppet (stenkistan). I denna del har miljödomstolens dom vunnit laga kraft. Förbuden att släppa ut avloppsvatten är förenade med vite om 10 000 kr vardera för B.C. och P.W., för varje påbörjad kalendermånad som förbuden överträds.

Enligt 4 § förordningen (1998:950) om miljöstraffsavgifter ska, om ett vitesföreläggande har överträtts, miljöstraffsavgift inte tas ut för en överträdelse som omfattas av föreläggandet. Fråga uppstår därmed om 4 § förordningen om miljöstraffsavgifter innebär att miljöstraffsavgifter i förevarande fall inte kan tas ut. Avsikten med 4 § kan inte anses vara att en tillsynsmyndighet ska vara förhindrad att först besluta om miljöstraffsavgift för bristande fullgörelse av ett åliggande och sedan använda vitesföreläggande för att framtvunga fullgörelse i efterhand (jfr. MÖD 2007:41). Vägran att följa vitesföreläggandet kan i det fallet inte anses utgöra samma överträdelse som den som föranledde beslutet om miljöstraffsavgift.

Miljö- och byggnämndens beslut om förbud respektive miljöstraffsavgifter har fattats vid sammanträde samma dag. Syftet med miljöstraffsavgifter är att utgöra en administrativ påföljd som tas ut när överträdelse har ägt rum. Vitet är i stället nära förknippat med tillsynen enligt 26 kap. miljöbalken och syftar till att påverka verksamhetsutövaren att följa de förelägganden och förbud som tillsynsmyndigheten beslutar om. Miljöstraffsavgiftens storlek är dessutom fastställd till vissa schablonbelopp, medan vitet är anpassat till verksamhetsutövarens individuella situation och betalningsförmåga. Syftet med vitet är främst att framtvunga rättelse utan att vitet behöver dömas ut.

Mot bakgrund av detta, och eftersom det i målet är inte fråga om ett vitesföreläggande som har överträtts, finner Miljööverdomstolen att hinder inte föreligger mot att ta ut miljöstraffsavgifter i enlighet med nämndens beslut. Miljödomstolens dom ska därmed upphävas och nämndens beslut fastställas.

Miljööverdomstolens dom får enligt 23 kap. 8 § miljöbalken inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ulf Bjällås, miljørådet Sven Bengtsson samt hovrättsråden Henrik Runeson, referent, och Karin Kussak. Enhälligt.

Föredragande har varit Sofia Bruu

BILAGA

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT, MILJÖDOMSTOLEN, DOM

KLAGANDE

1. B.C.
2. P.W.

MOTPART

Miljö- och bygglovsnämnden i Härryda kommun

435 80 Mölnlycke

ÖVERKLAGAT BESLUT

Miljö- och bygglovsnämndens i Härryda kommun beslut 2007-09-11 MBn § 198 i ärende nr 0459/07; bilaga 1

SAKEN

miljösanktionsavgift för avlopp på fastigheten X 1:6, Härryda kommun

DOMSLUT

Miljödomstolen upphäver miljö- och bygglovsnämndens i Härryda kommun beslut.

BAKGRUND

Miljö- och bygglovsnämnden beslutade den 11 september 2007 att A.H., P.W. och C.B. solidariskt ska betala miljösanktionsavgift om 5 000 kronor respektive 3 000 kronor för att de har inrättat en avloppsanordning utan varken tillstånd eller anmälan, se bilaga 1.

YRKANDEN M.M.

P.W. och B.C. har yrkat att beslutet ska upphävas.

Till stöd för sitt yrkande har P.W. och B.C. anfört bl.a. följande: Fastigheten X 1:6 hade vid köpetillfället ett gammalt hus med ett fullt fungerande enskilt avlopp för omhändertagande av BDT-vatten. Nämnden har inte tagit hänsyn till deras befintliga anläggning som fanns på fastigheten. Avlopp har funnits i huset sedan mer än 15 år. Det nya huset som de anser är en om- och tillbyggnad av det gamla är inte uppfört bredvid som nämnden vill göra gällande. Huset har stått på platsen i över 25 år.

Miljö- och bygglovsnämnden i Härryda kommun har yrkat att överklagandet ska avslås.

Till stöd för yrkandet har nämnden anfört bl.a. följande. Det fanns en gammal sommarstuga på platsen sen tidigare, men nämnden har inga uppgifter eller någon anmälan eller ansökan om tillstånd för en avloppsanläggning på platsen. Nämnden har därför inte kunnat göra någon tillåtighets- och lämplighetsprövning av inrättande av avlopp och reningsanläggning. Under våren 2007 uppfördes ett nytt hus intill det gamla och då installerades wc och då har det gjorts en installation för avlopp. Nämnden har fått muntliga uppgifter om att avloppet går till en sluten tank och någon storts kista som ska ha funnits där sedan tidigare. Nämnden har kunnat se locket på tanken, men kistan och slamavskiljaren har inte kunnat iakttas. Nämnden anser att det är en ny anläggning pga. att det gjorts en ny installation även om det nya huset skulle anses vara byggt på samma plats som det gamla huset.

DOMSKÄL

Bestämmelserna

Av 13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd framgår att det är förbjudet att utan tillstånd inrätta avloppsanordningar till vilka vattentoaletter ska anslutas eller att ansluta en vattentoalett till en befintlig avloppsanordning. För att inrätta andra avloppsanläggningar krävs en anmälan till den kommunala nämnden.

Enligt 30 kap. 1 § miljöbalken får regeringen meddela föreskrifter om att

miljösanktionsavgift ska betalas av den som bl.a. påbörjar en verksamhet som är tillståndspliktig eller anmälningspliktig enligt denna balk eller föreskrifter meddelade med stöd av balken, utan att tillstånd har getts eller anmälan gjorts.

Föreskrifter om för vilka överträdelser miljösanktionsavgift ska betalas har meddelats av regeringen i förordningen (1998:950) om miljösanktionsavgifter. Av punkten 2.1.1 a i förordningen framgår, med hänvisning till 13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, att avgiften för att utan tillstånd ha inrättat en avloppsanordning trots att tillstånd krävts uppgår till 5 000 kronor. Av 2.1.1.c framgår att avgiften för att utan att ha gjort en anmälan inrätta en avloppsanordning trots att en sådan anmälan krävs är 3 000 kronor.

Uttagande av miljösanktionsavgift kräver inte att överträdelsen skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. För att miljösanktionsavgift ska aktualiseras räcker det således med att en överträdelse kunnat konstateras.

Utredningen

A.H. och M.B. har vittnat i målet.

A.H. har bl.a. uppgett att hon inte vet något om avloppet.

M.B. har uppgett bl.a. följande. Det fanns avlopp på fastigheten innan P.W. och B. C. förvärvade den. Det har funnits hushåll på platsen i mer än 50 år och flera personer har bott där permanent. Vid en jämförelse med avloppet på hans fastighet som är granne till P.W. och B.C. skulle avloppsanläggningen kunna vara ca 40-50 år gammal och bestå av en stenkista och trärör. P.W. och B.C. har flyttat på rören till avloppsanläggningen, men inte ändrat själva anläggningen. Han såg själv de befintliga rören under arbetet med huset på fastigheten.

Miljödomstolen har hållit muntlig förhandling och syn på fastigheten.

Miljödomstolens bedömning

P.W. och B.C. har förnekat att de har vidtagit några sådana åtgärder som omfattas av nämndens beslut. De har anfört att de inte har inrättat någon avloppsanläggning utan endast justerat rördragningen till befintliga anläggningar. Det ankommer därför på nämnden att styrka att en överträdelse har ägt rum och att förutsättningar för att påföra miljösanktionsavgift föreligger. Utifrån den utredning som finns i målet kan miljödomstolen inte finna att nämnden har styrkt att P.W. och B.C. inrättat en avloppsanläggning utan tillstånd eller anmälan. Åtgärder i form av nya rördragningar med hänsyn till ändringar av en bostad omfattas inte av bestämmelserna i 13 § förordningen om miljöfarlig verksamhet. Grund att påföra miljösanktionsavgift har därmed inte visats föreligga. Överklagandet ska således bifallas och beslutet att påföra miljösanktionsavgift upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (formulär dv 427)

Överklagande senast den 19 december 2008.

På miljödomstolens vägnar

Stefan Nilsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Stefan Nilsson och miljørådet Joen Morales. Föredragande har varit beredningsjuristen Anneli Wejke.

Sökord: Miljösanktionsavgift; Vite; Avloppsanordning

Litteratur:
